

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion vesiväyläpalvelujen määräaikaisesta turvaamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtion vesiväyläpalvelujen määräaikaisesta turvaamisesta.

Esitys täydentää merenkulkualan toimintojen uudelleen järjestelyä, jossa merenkulun turvallisuustoiminnot, väyliin liittyvät tilaaja-toiminnot ja palvelujen tuotanto erotettiin toisistaan. Esityksen tarkoituksena on turvata valtion tarvitsemien vesiväyläpalvelujen saatavuus vesiväyläpalvelujen markkinoiden avaamiseen liittyvän siirtymäkauden ajan vuosina 2011 ja 2012. Esitys turvaisi vesiväyläpalvelujen saatavuuden koko valtakunnan alueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Esityksen mukaan Liikennevirasto voisi siirtymäkauden aikana velvoittaa Merenkululaitoksen tuotantotoiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi annetun lain nojalla perustetun Meritaito Oy:n tarjoamaan merenmittaus- ja väylänpitopalveluja sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalveluja. Esityksessä määriteltäisiin myös julkisen palveluvelvoitteen johdosta yhtiölle maksettavan korvauksen määräytymisen perusteet.

Laki on tarkoitettu olemaan voimassa 1 päivästä tammikuuta 2011 31 päivään joulukuuta 2012.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Tämän esityksen tarkoituksena on avata hallitusti kilpailulle merenmittaus- ja väylänpitopalvelut sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalvelut. Esitys turvaisi vesiväyläpalvelujen saatavuuden koko valtakunnan alueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Esitys täydentää Merenkululaitoksen tuotantotoiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi annettua lakia (875/2009), jäljempänä *yhtiöittämislaki*. Lailla järjesteltiin osaltaan uudelleen merenkulkualan toimintoja, jossa merenkulun turvallisuustoiminnot, väyliin liittyvät tilaajatoiminnot ja palvelujen tuotanto erotettiin toisistaan. Samalla avattiin kilpailua ja edistettiin vesiväyliin liittyvien palveluiden markkinoiden toimintaa.

Merenkululaitoksesta erotettiin vuoden 2004 alusta varustamotoiminnot ja luotsaus tuolloin perustettuihin Varustamoliikelaitokseen ja Luotsausliikelaitokseen. Yhtiöittämislaki oli Merenkululaitoksen tilaaja- ja tuotajatoimintojen eriyttämisen viimeinen vaihe, jossa sisäinen tuotantotoiminta siirrettiin kokonaan Merenkululaitoksen ulkopuolelle uuteen perustettuun valtion osakeyhtiöön.

Esitys liittyy osaltaan liikennealan virastouudistukseen, jossa Merenkululaitoksen muut toiminnot siirtyivät vuoden 2010 alusta perustettuihin Liikenteen turvallisuusvirastoon ja Liikennevirastoon. Tuotantotoiminnan erottaminen osakeyhtiöön edisti väylävirastohankkeen toteuttamista.

Eduskunnan hyväksyessä hallituksen esityksen yhtiöittämislainsäädännön liikenne- ja viestintävaliokunta totesi, että perustettava yhtiö toimisi kolmen vuoden siirtymäkauden jälkeen markkinaehtoisesti. Maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävien merenmittauspalvelujen hankintaan ei kuitenkaan sovellettaisi tätä lakia eikä julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007), jäljempänä *hankintalaki*.

2 Nykytilan arviointi

Liikennevirasto vastaa valtion vesiväylistä ja tilaa tarvittavat vesiväyläpalvelut niitä tarjoavilta toimijoilta. Tilaajaviranomaisen vesiväyläpalveluihin käytettävissä oleva rahoitus on arviolta noin 35,2 miljoonaa euroa vuonna 2010.

Meritaito Oy aloitti toimintansa 1.1.2010. Yhtiö jatkaa Merenkululaitoksen sisäisen tuotantotoiminnan aikaisemmin hoitamien vesiväyläpalvelujen tarjoamista yksityisenä palveluntarjoajana. Perustamisen yhteydessä Meritaito Oy:öön siirrettiin lisäksi Varustamoliikelaitoksen väyläpalveluliiketoiminta, joka käsittää muun muassa öljyntorjuntatehtäviä. Meritaito Oy:ssä työskentelee noin 300 henkilöä. Yhtiön toimialana on vesiväyliä hoito, kanavien käyttö ja kunnossapito, ympäristövahinkojen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvät tehtävät, vesirakentaminen, suunnittelu- ja asiantuntijapalvelut, merenmittaus sekä muut vesiväyliin ja vesirakentamiseen liittyvät tehtävät. Yhtiö voi harjoittaa toimintaansa Suomessa ja ulkomailla. Meritaito Oy on valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, jonka omistajaohjaus on liikenne- ja viestintäministeriössä.

Meritaito Oy:n perustamiseen ja toisaalta vesiväyläpalvelujen tilaajatoimintojen erottamiseen ja kehittämiseen Liikennevirastossa liittyy keskeisesti tavoite valtion tilaamien vesiväyläpalvelujen markkinan avaamisesta kilpailulle kolmen vuoden siirtymäkauden 2010 – 2012 kuluessa. Yhtiön aloittamisvuoden 2010 palvelut on hankittu hankintalain 10 §:ssä tarkoitettuna sidosyksikköhankintana. Vuoden 2010 aikana Meritaito Oy ei myy palveluitaan muille tahoille enempää kuin oikeuskäytännössä sallitut 10 prosenttia. Perustettavan osakeyhtiön kokonaisliikevaihdoksi arvioitiin ensimmäisenä toimintavuonna noin 34,4 miljoonaa euroa, joka laskisi noin 28 miljoonaan euroon siirtymäkauden jälkeen vuonna 2013.

Tällä hetkellä Meritaito Oy on markkinoiden suurin toimija Suomessa. Yhtiö on ainoa taho, jolla on edellytykset tarjota kaikkia valtion tarvitsemia vesiväyläpalveluja sekä ainoa taho, jolla on edellytykset tarjota niitä koko Suomen alueella.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Merenkulkulaitoksen tuotantotoiminnan yhtiöittämiseen ja Liikenneviraston vesiväyläpalvelujen tilaajatoimintojen kehittämiseen liittyy kolmen vuoden siirtymäkausi 2010 – 2012, jonka aikana valtion vesiväyläpalvelujen markkina on tarkoitus avata hallitusti kilpailulle. Kilpailun asteittaisen avaamisen tavoitteena on varmistaa koko maan kauppamerenkulun väylien käytön häiriötön toiminta ja palvelutason säilyminen sekä säilyttää vesiväylien turvallisuus.

Siirtymäkauden aikana tapahtuva asteittainen kilpailun avaaminen mahdollistaa valtion tilaamien vesiväylänpidon palvelujen kokonaisuuden kehittymisen toimivaksi ja kilpailuksi markkinaksi. Markkinoilla jo olevat ja sinne haluavat toimijat voivat kehittää palvelujensa tarjontaa ja sisältöä, tilaajaviranomaisen voi kehittää hankintamenettelyä ja uusi Meritaito Oy voi parantaa omaa kilpailukykyään.

Esityksen tavoitteena on turvata tässä laissa tarkoitettujen valtion tarvitsemien vesiväyläpalvelujen saatavuus koko valtakunnan alueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella vuoden 2012 loppuun saakka. Valtion vesiväyläpalvelujen tilaajana toimisi Liikennevirasto. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaisi lain säännösten noudattamisen valvonnasta.

Merenkulkulaitoksen tuotantotoiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi annetussa laissa tarkoitettulle osakeyhtiölle, Meritaito Oy:lle asetettaisiin lakiesityksen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu julkisen palvelun velvoite määrääjäksi vuoden 2012 loppuun. Siirtymäkauden aikana ennen markkinoiden ja tilaajatoiminnan kehittymistä vain Meritaito Oy:llä on edellytykset tarjota kaikkia valtion tarvitsemia vesiväyläpalveluja koko Suomen alueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Kyseessä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 106 artiklan 2

kohdassa tarkoitettu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu, joka täyttää komission päätöksen 2005/842/EY mukaiset edellytykset.

Eräs keskeisimmistä komission päätöksen soveltamiskriteereistä on, että maksettavan korvauksen vuotuinen määrä on alle 30 miljoonaa euroa ja että tuensaajan kaikkien toimintojen yhteenlaskettu keskimääräinen vuosiliikevaihto ennen veroja kahdelta edeltäneeltä tilikaudelta on alle 100 miljoonaa euroa.

Komission päätöksen mukaan korvauksena julkisista palveluista myönnettävä valtiontuki, joka täyttää päätöksessä säädetyt edellytykset, soveltuu yhteismarkkinoille ja on siten vapautettu valtiontukia yleisesti koskevasta ennakkoilmoitusvelvollisuudesta Euroopan komissiolle.

Aluevalvontalain (755/2000) 12 §:n mukaan Suomen aluevesillä ei saa ilman lupaa harjoittaa merenpohjan tai sen sisustan muodon, rakenteen tai koostumuksen selvittämistä geologisilla tai geofyysisillä tutkimuksilla eikä merenpohjan topografisten muotojen järjestelmällistä mittauksia tai tallennusta. Kilpailun avaamisesta huolimatta aluevalvontalain säännökset jäisivät edelleen voimaan, joten muun kuin aluevalvontaviranomaisen toiminnasta olisi ennen toiminnan aloittamista edelleen ilmoitettava aluevalvontalain 20 §:ssä tarkoitettulle lupaviranomaiselle. Liikenneviraston tulisi edelleen varmistaa, että merenmittausta suorittava ja mittaustietoja käyttävä toimija täyttää salassa pidettävän aineiston käsittelyvaatimukset ja että heiltä voidaan tarvittaessa edellyttää voimassaolevaa turvallisuussopimusta aluevalvontalaissa (755/2000) mainitun lupaviranomaisen kanssa. Maanpuolustuksellisesti merkittävät merenmittaukseen liittyvät hankinnat ovat hankintalain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia salassa pidettäviä hankintoja.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Liikenneviraston edeltäjä Merenkulkulaitos on hankkinut siirtymäkauden ensimmäiselle vuodelle 2010 tarvitsemansa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut vesiväylänpidon palvelut

pääosin sidosyksikköhankintana omalta sisäiseltä tuotantotoiminnoltaan, joka on vuoden 2010 alusta yhtiöitetty Meritaito Oy:ksi. Merenkululaitoksen tuotantotoiminnan sopimuskanta siirtyi Meritaito Oy:lle yhtiöittämislain 5 §:n perusteella.

Esityksen avulla purettaisiin asteittain yhtiöittämislaissa tarkoitetun valtion kokonaan omistaman osakeyhtiön asema hankintayksikön sidosyksikkönä. Vesiväylänpitoon ja merenmittaukseen vuonna 2010 tullaan käyttämään 35,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2011 tämän lain mukaisesti asetettava palveluvelvoite olisi noin 23 miljoonaa euroa ja vastaavasti vuonna 2012 noin 15,3 miljoonaa euroa. Siirtymäkauden toisena ja kolmantena vuonna markkinaa on tarkoitus avata kilpailulle arviolta enintään noin kolmannes vuonna 2011 ja arviolta enintään noin kolmannes vuonna 2012. Markkinoiden avaaminen toteutetaan kilpailunavaamisohjelman mukaisesti siten, että maantieteelliset alueet, joilla väylänhoidon kilpailua ensin avataan, ovat järkevän kokoisia. Merenmittauksen osalta kilpailuttaminen avataan suoraan siten, että vuonna 2011 kilpailutettaisiin arviolta yksi kolmasosa ja vuonna 2012 arviolta kaksi kolmasosaa urakoiden ennakoidusta rahallisesti arvosta.

Tässä lakiesityksessä Meritaito Oy:lle määrättäväksi ehdotettu julkisen palvelun velvoite olisi määräaikainen ja päättyisi vuoden 2012 lopussa. Valtion tilaamien vesiväylänpidon palvelujen markkina olisi siten siirtymäkauden päätyttyä vuoden 2013 alusta kilpailulle avoin.

Esityksen 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista palveluista maksettava korvaus määriteltäisiin komission päätöksen 2005/842/EY 5 artiklan mukaisesti.

Perusteet, joiden perusteella korvaus julkisen palvelun velvoitteesta lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi. Korvaus ei myöskään saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa, kun otetaan huomioon kyseisestä toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämistä saatava kohtuullinen tuotto.

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talouteen eikä henkilöstöön. Esitys ei muuta liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistetun määrärahaehyksen laskelmien mukaista momentin 31.10.20 määrärahaa eikä Liikennevirastolle osoitettua henkilöstömäärää.

4.2 Yritysvaikutukset

Vesiväyläpalvelujen tarpeen ja tilausvoilymin arvioidaan säilyvän vuodesta 2013 eteenpäin nykyisellä tasolla. Tällä hetkellä palveluja tarjoaa kymmenkunta yritystä. Markkinoiden avaamisen odotetaan lisäävän markkinoilla toimivien yritysten määrää jonkin verran.

Markkinoiden kilpailulle avaamisessa Suomi voidaan jakaa esimerkiksi kolmeen maantieteelliseen alueeseen siten, että yhden alueen muodostaa eteläinen rannikko, toisen alueen Pohjanlahden rannikko ja kolmannen alueen sisävesialueet. Tavoitteena on, että kilpailutus suoritettaisiin mahdollisuuksien mukaan tasapuolisesti eri alueilla siten, että jokaisella alueella kilpailutettaisiin suunnitelleen vastaava osuus kyseisistä palveluista.

4.3 Henkilöstövaikutukset

Meritaito Oy:n palvelukseen siirtyi osakeyhtiön perustamisen yhteydessä noin 300 henkilöä, jotka toimivat yli 40 toimipisteessä eri puolilla Suomea. Henkilöstöstä noin 40 prosenttia työskentelee vesiväyliä hoitotehtävissä, noin 30 prosenttia merenmittauksessa ja väyläaluksissa, ja noin 25 prosenttia kanavien käyttö- ja kunnossapitotehtävissä. Yhtiön henkilöstöstä noin 55 prosenttia työskentelee Pohjanlahden, Saaristomeren ja Suomenlahden rannikkoalueella ja noin 45 prosenttia toimii sisävesillä pääasiassa Itä-Suomen järviolueella. Hallinnollinen toiminta on keskitetty Helsinkiin, Lappeenrantaan, Turkuun ja Vaasaan.

Kolmivuotisen siirtymäkauden jälkeen vuonna 2013 Meritaito Oy:ssä arvioidaan työskentelevän noin 210 henkilöä, jos yhtiö on menestynyt kilpailutuksissa suunnitellulla tavalla. Henkilöstön tarve määräytyisi siten markkinoiden kilpailutilanteen mukaan.

Markkinoiden avautuessa alalla toimivien nykyisten ja uusien yritysten odotetaan osal-

taan lisäävän vesiväyläpalveluihin liittyvien työpaikkojen määrää.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on edistää julkisen palvelutuotannon markkinaehtoistumista siten, että valtion vesiväyläpalvelujen markkina olisi kilpailulle avoin vuoden 2013 alusta.

Vuoden 2009 loppuun esityksessä tarkoitettujen palvelujen tuottaminen toteutettiin yksinomaan Merenkululaitoksen toimesta siinä laajuudessa kuin valtion talousarviossa vuosittain tarkoitukseen varatut määrärahat mahdollistivat. Vuonna 2010 Meritaito Oy tuottaa palvelut hankintayksikön sidosyksikön ominaisuudessa. Esityksen tavoitteena on Meritaito Oy:lle annettavan julkisen palvelun velvoitteen avulla turvata siirtymäkauden aikana vuosina 2011 ja 2012 valtion vesiväyläpalvelujen saatavuus koko Suomen alueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Kilpailun avaamista ohjaa liikenne- ja viestintäministeriön Liikennevirastolle asettama tulostavoite, jonka mukaan kilpailutukset toteutetaan laadukkaasti siten, että ne tukevat toimivien markkinoiden aikaansaamista. Kilpailun avaamisohjelmalla tavoitellaan tasapainoista, markkinoita luovaa ja eri toimijoita tasapuolisesti kohtelevaa kilpailunavaamismenettelyä.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkатыönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu työ- ja elinkeinoministeriön sekä valtiovarainministeriön näkemyksiä. Lisäksi luonnoksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin lausunnot puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Suomen ympäristökeskukselta, Kilpailuvirastolta, Liikennevirastolta, Huoltovarmuuskeskukselta, Infra Oy:ltä, Suomen Laivanpäälystöliitolta, Merimies-Unionilta, Suomen Konepäälystöliitolta, Suomen Vesitieyhdistykseltä, Suomet

Varustamot ry:ltä sekä Elinkeinoelämän keskusliitolta.

Annetuissa lausunnoissa todettiin että ehdotus on kannatettava.

Puolustusministeriö katsoo lausunnossaan, että Suomen aluevesien merenmittaus tulisi maanpuolustukseen liittyvien syiden takia jättää kilpailutuksen ulkopuolelle.

Valtiovarainministeriö piti ehdotusta kannatettavana, koska se avaa vesiväyläpalvelumarkkinoita kilpailulle vaihteittain varmistuen samalla siirtymäkauden toimintojen turvaamisen. Markkinoiden avaaminen kilpailulle edistää pääsääntöisesti palvelutuotannon tehokkuutta ja palvelujen laatua.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää esitettyä tavoitetta kilpailun avaamisesta kannatettavana ja esittää eräitä EU:n valtioneuvoston päätöksiä liittyviä huomioita.

Liikenneviraston mukaan esitys kokonaisuudessaan on hyvä. Liikenneviraston mukaan vesiväyläpalvelut pitäisi kokonaisuudessaan avata kilpailulle. Lisäksi virasto esitti tarkennuksia esityksen taloudellisiin vaikutuksiin.

Kilpailuvirasto olettaa, että liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston jatkoselvityksissä on päädytty myös Saimaan kanavan käytön ja kunnossapidon sekä Suomen aluevesien merenmittausmarkkinoiden avaamiseen, mikä vastaisi Kilpailuviraston aiemmin esittämiä näkemyksiä.

Lausunnossaan Suomen Konepäälystöliitto ry esitti huolensa siirtymäkauden aikaisen rahoituksen riittävydestä sekä siitä, asettaanko palveluntuottajille riittävän suuret kalusto- ja henkilöstövaatimukset palvelutason turvaamiseksi kilpailun avautuessa. Lakiehdotusta sinänsä Suomen Konepäälystöliitto piti kannatettavana.

Infra Ry kannattaa markkinoiden asteittaista avaamista kilpailulle siirtymäkauden aikana.

Lausuntojen perusteella esitykseen on tehty tarpeelliseksi todetut muutokset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lain tarkoitus. Lain tarkoituksena olisi turvata valtion vesiväyläpalvelujen saatavuus sinä aikana kun toimialan kilpailu avataan vuoden 2013 alkuun mennessä.

2 §. Merenmittaus- ja väylänpitopalvelut sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalvelut. Lain 2 §:n 1 momentissa määriteltäisiin ne vesiväyläpalvelut, joiden tuottamiseen lakia sovellettaisiin. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin, että 1 momentissa tarkoitettuihin vesiväyläpalveluista kilpailutettaisiin vuonna 2011 enintään arviolta kolmannes ja vuonna 2012 enintään arviolta kaksi kolmannesta. Tällä tarkoitettaisiin urakoiden rahallista arvoa. Valtion vesiväyläpalvelujen turvaamiseksi liikennevirasto voi hankintalain soveltamisen ohella antaa julkisen palvelun velvoitteen merenmittaus- ja väylänpitopalvelujen sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalvelujen saatavuuden turvaamiseksi siirtymäkauden aikana.

3 §. Julkisen palvelun velvoitteen antaminen. Julkisen palvelun velvoitteen antamiseen sovelletaan komission päätöksen 2005/842/EY 4 artiklaa.

Liikenneviraston olisi 3 §:n mukaan annettava tämän lain mukainen palveluvelvoite Meritaito Oy:lle asiakirjalla, josta on käytävä ilmi komission päätöksen 2005/842/EY 4-6 artiklassa määritellyt asiat. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 106 artiklan 2 kohdan ja siihen liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamiseen tarkoitettu tuki on tietyn edellytyksin sallittu.

Kun julkisen palveluvelvoitteen antamiseen ja maksettavaan korvaukseen sovelletaan komission päätöksen 2005/842/EY säännöksiä, järjestelystä ei tarvitse etukäteen ilmoittaa komissiolle. Komission päätös edellyttää, että palveluntuottajalle annetaan vastuu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamisesta virallisella asiakirjalla, jonka muodon jäsenvaltio voi it-

se määrätä. Asiakirjassa on ilmoitettava erityisesti palveluvelvoitteen luonne, laajuus ja kesto sekä toimeksi saajana oleva yritys. Nämä asiat määriteltäisiin yleisesti tällä lailla ja niitä täsmennettäisiin Liikenneviraston määrittäessä julkisen palveluvelvoitteen sisällön yksityiskohtaisemmin erillisessä päätöksessä. Tämän vuoksi esitetään, että Liikenneviraston olisi 3 §:n mukaisesti annettava tämän lain mukainen palveluvelvoite Merenkululaitoksen tuotantotoiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi annetussa laissa tarkoitettulle osakeyhtiölle asiakirjalla, josta on käytävä ilmi komission päätöksen 2005/842/EY 4-6 artiklassa määritellyt asiat. Pykälässä määriteltäisiin peruserä, jonka mukaan valtion vesiväyläpalveluista suoritettava korvaus maksettaisiin silloin, kun vesiväyläpalvelu on tuotettu tämän lain mukaisesti korvauksena julkisesta palveluvelvoitteesta. Muissa tapauksissa vesiväyläpalvelu tuotettaisiin hankintalain mukaisessa menettelyssä. Lain 2 §:ssä tarkoitettu yritys olisi myös erilliskirjanpitovelvollinen yritys siten kuin eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetun lain (19/2003) 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetaan.

4 §. Korvauksen määräytymisen perusteet ja korvausten valvonta. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenneviraston olisi varmistettava, että 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin palveluista maksettavan korvauksen määrittelyssä noudatetaan komission päätöksen 2005/842/EY 5 artiklan säännöksiä. Vastavasti 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön tulisi valvoa, että mainitun päätöksen 6 artiklan mukaisesti julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä ei maksettaisi 5 artiklan mukaisesti määritetyn määrän ylittäviä korvauksia. Pykälän 1 ja 2 momentissa määriteltäisiin tahot, joiden velvollisuutena olisi varmistaa komission päätöksen 5 ja 6 artikloissa mainittujen velvollisuuksien täyttäminen.

5 §. Voimaantulosäännös. Pykälä sisältää voimaantulosäännöksen sekä säännöksen sii-

tä, että ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2011 alusta ja olemaan voimassa vuoden 2012 loppuun.

3 Säättämisjärjestys

Ehdotuksen tarkoituksena on merenmittaus- ja väylänpitopalvelujen sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalvelutoimialojen avaaminen kilpailulle hallitusti. Esitys tur-

vaisi vesiväyläpalvelujen saatavuuden koko valtakunnan alueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella. Esityksen avulla purettaisiin asteittain yhtiöittämislaisissa tarkoitetun valtion kokonaan omistaman osakeyhtiön asema hankintayksikön sidosyksikkönä.

Ehdotusta valmisteltaessa on edellä esitetyin perustein katsottu, että laki voidaan säätää tavallisena lakina.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

valtion vesiväyläpalvelujen määräaikaisesta turvaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on turvata tässä laissa tarkoitettujen valtion vesiväyläpalvelujen saatavuus sinä aikana kun toimialan kilpailu avataan asteittain vuoden 2013 alkuun mennessä.

2 §

Merenmittaus- ja väylänpitopalvelut sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalvelut

Liikennevirasto voi vuosien 2011 ja 2012 siirtymäkauden aikana velvoittaa Merenkululaitoksen tuotantotoiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi annetun lain (875/2009) 1 §:ssä tarkoitetun osakeyhtiön tarjoamaan merenmittaus- ja väylänpitopalveluja sekä kanavien käyttö- ja kunnossapitopalveluja koko valtakunnan alueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Liikennevirasto kilpailuttaa osan 1 momentissa tarkoitetuista palveluista siten että vuonna 2011 kilpailutetaan enintään kolmannes ja vuonna 2012 enintään kaksi kolmannesta laskettuna palveluiden urakkahinnasta.

3 §

Julkisen palvelun velvoitteen antaminen

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu palveluvelvoite on annettava asiakirjalla, josta käy ilmi EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen tehdyn komission päätöksen 2005/842/EY (komission päätös) 4—6 artiklassa määritellyt asiat.

4 §

Korvauksen määräytymisen perusteet ja korvausten valvonta

Liikenneviraston on varmistettava, että 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista palveluista maksettavan korvauksen määrittelyssä noudatetaan komission päätöksen 5 artiklan säännöksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa komission päätöksen 6 artiklan mukaisesta liiallisten korvausten valvonnasta ja mahdollisesta liiallisten korvausten takaisinperinnästä.

5 §

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2011 ja on voimassa 31 päivään joului-
kuuta 2012.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*